

Verksamhetsplan med budget 2024

Socialnämnden

Beslutad av Socialnämnden, den 23 november 2023

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	1
Ordförandes inledning	2
2 Nämndens planering.....	3
2.1 Verksamhetens styrkor och utvecklingsområden	3
2.2 Verksamhetsåret 2024	3
2.3 Förväntad utveckling 2025–2027	4
3 Reglemente	5
3.1 Uppdrag enligt reglemente.....	5
4. Planering av nämndens verksamhet och utveckling.....	6
4.1 Utgångspunkter för Örebro kommuns verksamhet	7
4.2 Strategiska områden	9
Lärande, utbildning och arbetsmarknad	9
Ett tryggt Örebro genom livet	10
Ett hållbart och växande Örebro	12
Näringsliv, tillväxt, civilsamhälle och kultur.....	13
4.3 Övriga mål och uppdrag.....	13
5 Planering för nämndens resurser	14
5.1 Ekonomi.....	14
5.1.1 Socialnämndens samlade ekonomi.....	14
5.1.2 Politiska prioriteringar	15
5.1.3 Budgetramar per verksamhet	16
5.1.4 Investeringar och lokalförsörjning i investeringsprogrammet ...	17
Bilaga 1 Översikt över verksamhetens utveckling.....	18
Bilaga 2 Nämndens organisation	19
Bilaga 3 Beslutade åtgärder	20
Bilaga 4 Reglemente för Socialnämnden.....	26

1. Förslag till beslut

Socialnämndens *Verksamhetsplan med budget 2024* beskriver ambitionen, utmaningarna och målsättningarna för nämndens verksamheter och utveckling under 2024.

Nämndens utvecklingsarbete utgår från de strategiska mål som Kommunfullmäktige fastställt i Övergripande strategier med budget.

Socialnämndens ekonomiska läge är utmanande. Den senaste prognosen pekar mot ett underskott på 82 mnkr för 2023. Nämnden tar med sig årets kostnadsläge och därmed underskott in i 2024. Den politiska prioriteringen för 2024 innebär ett brett och intensifierat arbete med redan beslutade och ytterligare identifierade effektiviseringsåtgärder, samt med ökad systematik i detta.

I budgeten har verksamheterna getts ekonomiska förutsättningar att säkerställa sin grundbemanning. Förutom att borga för en god arbetsmiljö, skapar detta förutsättningar för högre effektivitet i handläggningen och snabbare genomströmning i insatser, vilket över tid dämpar kostnadsutvecklingstakten avseende externa köp av vård och behandling.

Verksamheterna beräknar dock ett fortsatt underskott för 2024 avseende extern vård och behandling, även efter planerade åtgärder. Nämndes kostnadsförändrande åtgärder tar tid att genomföra, då verksamheten också har att hantera stora samhällsutmaningar

Förvaltningens förslag till Socialnämnden

1. Verksamhetsplan med budget 2024 för Socialnämnden fastställs.
2. Verksamhetsplan med budget 2024 överlämnas till Kommunfullmäktige för kännedom.
3. I syfte att säkerställa en ekonomi i balans får förvaltningen i uppdrag att vidta åtgärder i enlighet med *Bilaga 3, Beslutade åtgärder*. Beslutade och vidtagna åtgärder ska löpande följas upp under året.

Ordförandes inledning

Socialnämnden i Örebro kommun lever i en tid som bland annat kännetecknas av social oro och en komplex verklighet. Mycket talar därtill för att Sverige är på väg in i en period av lågkonjunktur och i spåret av detta finns risk att personer som är i behov av socialtjänstens stödinsatser ökar. Nämndens övergripande mål inför 2024 kommer vara att erbjuda insatser som kännetecknas av hög kvalitet, rättssäkra processer tillika ett förebyggande socialt arbete som inkluderar tidiga insatser främst för barn och unga.

Genom att vara en attraktiv arbetsplats strävar nämnden mot en mer inkluderande och stödjande samhällslig struktur. Målsättningen ska vara att minska det sociala utanförskapet, såväl på övergripande som på individnivå. Samverkan med andra nämnder, samhällsaktörer och det civila samhället är en viktig del i detta. Det är genom ett sammanhållet samhälle som det sociala arbetet blir mest effektivt.

Nämndens verksamheter ska kännetecknas av hög ekonomisk medvetenhet på alla nivåer. För att nå en ekonomi i balans ska nämnden genomföra tidigare föreslagna och beslutade åtgärder samt intensifiera effektivitetsarbetet på ett brett plan. Ett prioriterat område är att öka andelen utförande i egen regi. Här ska särskilt pekas på vikten av att få fler familjehem i egen regi samt att erbjuda effektiva frivilliga insatser av hög kvalitet som minskar risken för långa och dyra placeringar av barn, unga och vuxna. I detta sammanhang ska nämnden vara särskilt lyhörd för att erbjuda och utveckla insatser som bygger på beprövad kunskap och erfarenhet.

Andra prioriterade områden för nämnden är att intensifiera arbetet mot alkohol- och drogmissbruk samt att förebygga och stödja personer som har blivit utsatta för våld, till exempel våld i nära relationer, hedersrelaterat våld samt att arbeta mot gängrelaterad brottslighet. Det sistnämnda bland annat genom att ge stöd till kriminella som vill leva ett liv utan kriminalitet genom uppdraget GVI (group violent intervention). Nämndens uppdrag är i detta sammanhang ytterst viktigt ur ett samhällsperspektiv.

I alla sammanhang ska nämnden ha ett uttalat barnperspektiv där barnets bästa alltid ska beaktas. I alla strategiska och verksamhetsförändrade uppdrag ska en barnkonsekvensanalys göras.

Ett annat särskilt prioriterat område för nämndens verksamhet är att Vivalda senast år 2027 inte längre ska vara ett särskilt utsatt område. Fokus för att nå detta mål ska vara det förebyggande, uppsökande och stödjande sociala arbetet i området. Nämndens verksamhet i Vivalda ska fortlöpande följas upp och utvecklas.

Avslutningsvis finns behov även att synliggöra socialnämndens olika verksamheter, inte minst i områden där det för tillfället finns en mer eller mindre utbredd skepsis och okunskap om Socialnämndens uppdrag.

2 Nämndens planering

2.1 Verksamhetens styrkor och utvecklingsområden

Socialnämndens verksamheter har sina styrkor i ett flexibelt och rättssäkert arbete med och för de invånare som har rätt till och behov av skydd, stöd och behandling från kommunens individ- och familjeomsorg. Dessutom bedrivs ett proaktivt förebyggande arbetet på framför allt universell och selektiv nivå¹.

Inom samma verksamheter finns utmaningar gällande bland annat kompetensförsörjning och att säkerställa resurser för systematiskt arbete med kvalitetssäkring och utveckling. Detta, tillsammans med en otillräcklig kompensation för de senaste årens kostnadsökningar kopplat till ökade volymer och ökad komplexitet i målgruppernas behov, har bidragit till att nämnden de senaste åren behövt köpa fler insatser externt än budgeterat, vilket medfört ett betydande ekonomiskt underskott.

Ett intensivt arbete pågår för att öka systematiken i effektiviseringsarbetet.

2.2 Verksamhetsåret 2024

Under 2024 kommer Socialnämndens utvecklingsinsatser framförallt inriktas på att säkerställa arbetsmiljön och dess påverkan på kompetensförsörjning, samt fortsatt utveckling av systematik i kvalitets- och effektiviseringsarbete. Detta utgör basförutsättningar för en effektiv verksamhet som över tid kan skapa bättre förutsättningar för en ekonomi i balans. Digitaliseringens möjligheter är av väsentlig betydelse i utvecklingsarbetet.

Genom en generellt högre andel genomförda insatser i nämndens egen regi ges stöd till medborgare till en lägre kostnad och med en högre grad av insyn och processeffektivitet. Såväl ett löpande som ett riktat analysarbete pågår kring vilka insatser som lämpligen bör utföras i intern respektive extern regi. Under 2024 fortsätter det primära fokuset för förflyttning till högre grad av internt utförande, vara på heldygnsinsatser. Arbetet väntas i en uppbyggnads- och överföringsfas innebära ökade interna kostnader utan att de externa kostnaderna minskar i samma takt.

Samtidigt bevittnar och verkar individ- och familjeomsorgen i en snabb och oroande samhällsutveckling. Detta kan på sikt innebära utmaningar som ännu är oöverskådliga. Redan idag innebär detta kostnadsökningar som på olika sätt motverkar de kostnadsminskningar som nämnden är ålagda att göra och döljer samtidigt effekten av det intensiva åtgärdsarbete som pågår.

Verksamhetsområdets chefer och områdesledning behöver lägga mer tid och energi än någonsin på hantering av systematiska kampanjer mot nämndens uppdrag, och medborgares uttryck för frustration kopplat till enskilda ärenden. Situationen leder till hot mot såväl verksamheten som enskilda utövare av sitt uppdrag. I perioder upplevs situationen så pass allvarlig att politikernas, chefernas och medarbetarnas privatliv riskerar att påverkas.

Samtidigt skapar andra offentliga verksamheters ekonomiska, bemanningsmässiga och organisatoriska situation risk för att Socialnämnden, inom ramen för nämndens yttersta ansvar för medborgarna, får stå för kostsamma insatser i väntan på andra huvudmäns insatser.

¹ Preventionsnivåer: Universell nivå – Insatser riktade till hela befolkningen innan problem har utvecklats. Selektiv nivå – Insatser riktade till särskilda riskgrupper. Indikerad nivå – Åtgärder riktade till individer, för att motverka större problem.

Under 2024 väntas en resurskrävande men välkommen lagstiftningsreform rörande vuxna och barn i skyddat boende, vilket kommer innebära behov av förändrade arbetssätt samt ökade kostnader för såväl handläggning som insatser. Regeringen har också aviserat om statsbidrag och förväntningar om ett förberedande arbete inför kommande ny Socialtjänstlag.

Under 2023 har den samlade Socialförvaltningen etablerats. För att uppnå effekterna av att vara en gemensam Socialförvaltning och en samlad socialtjänst så har förvaltningens ledningsgrupp beslutat att ta fram en förvaltningsgemensam värdegrund. Syftet är att bidra till ett gemensamt sammanhang där gemensam värdegrund är en viktig byggsten. Arbetet är påbörjat under hösten 2023 och tar avstamp i tidigare förvaltnings befintliga värdegrunder. Den gemensamma värdegrunden ska vara beslutad under första kvartalet av 2024.

2.3 Förväntad utveckling 2025–2027

Socialtjänsten och Socialnämndens ansvarsområde är inne i en tid av förändring, för att möta välfärdens resursutmaningar och de sociala utmaningar som finns i dagens samhälls- och familjeliv. På nationell nivå fortgår beredningen av förslag till ny Socialtjänstlag, vilken är aviserad att träda i kraft 1 juli 2025. På agendan finns också en ny fördelning av ansvaret för missbruksvård, mellan socialtjänst och hälso- och sjukvård. Även förslag på förändringar som rör såväl verksamhetsområdet för Statens institutionsstyrelse (SiS) som andra ändringar i regleringar kopplat till unga i kriminalitetsutveckling bereds.

Den reformperiod som väntas kommer påverka såväl lagstiftning, socialnämndens ansvar, organisering och arbetssätt, som processer och samverkanstrukturer. Det innebär att Socialnämndens verksamheter de närmaste åren behöver hantera större förändringar på lokala, regionala och nationella initiativ.

Utvecklingsarbetet som initieras nationellt har också en tydlig koppling till omställningsarbetet till Nära vård. Frågor om gränsdragningar mellan verksamheters ansvar respektive uppdrag och möjligheter till samarbete kring enskilda, såväl inom kommunen som i relation till andra aktörer, är fortsatt utmanande. Offentliga verksamheters ekonomiska, bemanningsmässiga och organisatoriska situation skapar risk för att Socialnämnden, inom ramen för nämndens yttersta ansvar för medborgarna, får stå för kostsamma insatser i väntan på andra huvudmäns insatser. Under perioden pågår fortsatt utveckling av samverkan, integrerade verksamheter och gemensamma arbetssätt inom ramen för den nya Socialförvaltningen

Arbetet inom NOD-projektet förväntas innebära stora förändringar i arbetssätt och arbetsvardag för medarbetarna, men även att förändringar i nuvarande lokaler behöver stå tillbaka. För såväl nämndens myndighetsutövning som eget utförande har arbetet inom projektet pausats. I och med fördröjningar ska en uppdatering av behovsanalysen göras. Fördröjningen innebär också utmaningar i att säkerställa lämpliga utrymmen och fysisk arbetsmiljö vid exempelvis personalförstärkning och utökning av verksamhet i eget utförande.

Nämnden ser möjliga konsekvenser för verksamheten, av den osäkra tid som Sverige och omvärlden är i. Ytterligare en tid av individuell och kollektiv stress riskerar att öka belastningen på redan utsatta grupper och familjer. På längre sikt kan en lågkonjunktur innebära betydande påverkan för många av de målgrupper nämnden möter, rörande exempelvis barns utsatthet och missbruk.

Därutöver måste Socialnämnden säkerställa förmåga att möta förändringar och händelser i omvärlden, som ger merarbete och merkostnader. Verksamheterna väntas fortsatt behöva lägga betydande resurser för att möta de pedagogiska utmaningar som

skapas utifrån den opinionsbildning som pågår kring den svenska socialtjänstens uppdrag rörande barn i behov av skydd och stöd. Det senare ger även kraftigt ökade kostnader för larm och bevakning, samt bidrar till ytterligare utmaningar gällande kompetensförsörjning och nämndens möjligheter att motivera familjer och enskilda till nödvändiga insatser.

3 Reglemente

3.1 Uppdrag enligt reglemente

Utdrag ur *Nämndreglementen för Örebro kommun, Mandatperiod 2023–2026, rörande Socialnämnden*:

Nämnden har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra nämnder och huvudmän.

Nämnden ansvarar för myndighetsutövning inom sitt verksamhetsområde.

Nämnden fullgör dels kommunens uppgifter inom socialtjänsten med undantag för de uppgifter som ålagts Vård- och omsorgsnämnden, Funktionsstödsnämnden samt Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden, dels de uppgifter i övrigt som enligt lag handhas av socialnämnd.

Nämnden svarar särskilt för uppsökande verksamhet, förbyggande arbete och allmänt inriktade insatser inom sitt verksamhetsområde. Nämnden ska medverka i kommunens samhällsplanering gällande utformningen av bostäder, samt främja den enskildes rätt till bostad.

Nämnden ansvarar för

- råd och anvisningar till skuldsatta personer enligt skuldsaneringslagen
- kommunens yttrande till Försvarsmakten enligt hemvärnsförordningen vid antagande av hemvärnsman
- kommunens ansvar och uppgifter för ensamkommande barn och unga som enligt lag åvilar socialtjänsten
- att säkerställa resurser in i familjecentraler.

Nämnden har det fulla ansvaret inom sitt område, oavsett om nämnden själv utför uppdraget eller genom olika former av avtal anlitar en annan aktör.

Socialnämndens ansvar att medverka i samhällsplaneringen gällande utformning av bostäder mm har tillkommit under 2023.

Socialnämndens reglemente finns i sin helhet i bilaga 4.

4. Planering av nämndens verksamhet och utveckling

Socialnämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges strategiska mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk kvalitetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning. Vid konflikt mellan ekonomi och verksamhet, är det ekonomin som utgör gränsen för verksamhetens omfattning.

Detta utförs i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar.

I denna verksamhetsplan redovisas vad som ska åstadkommas för att säkra grunduppdraget och nämndens bidrag till de strategiska målen.

Fullmäktiges strategiska mål omhändertas på något av följande två sätt.

1. Till respektive strategiskt mål fastställs 1–3 nämndmål. Vidare beslutas vilka mätbara indikatorer som är kopplade till respektive nämndmål. I samband med att mål och indikatorer fastställs, fastställs också nivåer för måluppfyllelse. Om ett nämndmål *inte* är mätbart tydliggörs hur bedömningen av måluppfyllelse ska göras.
2. Kommunstyrelsen fastställer kommunövergripande indikatorer för respektive strategiskt mål. Nämnden beslutar om vilka aktiviteter som ska genomföras för att bidra till att det strategiska målet uppfylls samt när aktiviteterna ska vara genomförda.

Mål 1–11, mål 14 samt mål 18–19 hanteras enligt punkt 1 ovan. Mål 12–13 samt mål 15–17 hanteras enligt punkt 2 ovan.

För varje mål som nämnden har huvudansvar för eller kan bidra till, görs en bedömning av om och i så fall hur samverkan med andra nämnder, bolag eller externa aktörer bör bedrivas för bättre effekt.

Kommunfullmäktige har fastställt 19 strategiska mål, Socialnämnden berörs av åtta av dessa. Av de 19 strategiska målen är 8 definierade som mål av betydelse för god ekonomisk hushållning (GEH-mål). Socialnämnden berörs av 4 av GEH-målen. Uppföljning av samtliga mål sker dels i samband med delårsrapport med prognos 2, dels i samband med årsberättelsen.

Utöver de strategiska målen har Kommunfullmäktige fastställt ett antal uppdrag. Uppdragen ska påbörjas, och om möjligt avslutas, under 2024. I samband med delårsrapporter och årsberättelse redovisas status på de uppdrag nämnden har ansvar för. Motsvarande redovisning sker också avseende uppdrag från 2023 som fortfarande är aktuella.

4.1 Utgångspunkter för Örebro kommuns verksamhet

I detta avsnitt redovisas nämndens egna mål som är relaterade till de två strategiska mål som utgör utgångspunkter för Örebro kommuns verksamhet. Avsnittet avslutas med en beskrivning av riktade uppdrag från Kommunfullmäktige.

Mål utifrån Kommunfullmäktiges strategiska mål

Strategiskt mål 1: Varje nämnd ska ha en ekonomi i balans och dess verksamheter ska bidra till en god ekonomisk hushållning

Socialnämndens största utmaning är att säkerställa att medarbetartid och ekonomiskt utrymme finns för att fullgöra kommunens skyldigheter enligt lag och nämndens uppgifter enligt reglemente.

2017 hade Socialnämnden senast en ekonomisk resurstilldelning som täckte kostnaderna för uppdraget om att tillhandahålla förebyggande och tidiga sociala insatser, myndighetsutövning och biståndsbedömda insatser i form av skydd, stöd, vård och behandling till medborgare.

Nämndens bedömning är att volymökningen sedan 2018 inte har kompenseras tillräckligt. 2022 var nämndens underskott 26,1 mnkr, men i realiteten högre eftersom det kompenseras med ett icke önskvärt överskott avseende personalkostnader, ca 18 mnkr. Prognosen efter september 2023 visade ett sammantaget underskott på 82 mnkr.

Arbetet med att söka effektiviseringsmöjligheter i såväl processer som insatser har pågått under många år, varpå stora och små satsningar och justeringar gjorts årligen och löpande.

Socialnämndens fokus för 2024 års utveckling med direkt koppling till att minska nämndens kostnader är att öka andelen placeringsinsatser i egen regi, nyttja den personalbudget som enheterna tilldelas samt öka systematiken i effektiviseringsarbetet.

Nämndmål: Socialnämndens kostnader överskrider inte det ekonomiska utrymmet.

Målet nås för 2024 genom att

- ✓ andelen resursdygn i nämndens egen regi är högre än 2023, gällande minst en insatstyp – se tabell.
- ✓ nämndens personalbudget nyttjas i tillräcklig utsträckning.
- ✓ effektuppföljning av åtgärder verkställda före 2023 har påbörjats.
- ✓ systematiken i beredning, genomförande och uppföljning av effektiviseringsåtgärder har ökat.

Mått för uppföljning måluppfyllelse	Typ av heldygnsinnsats	Utfall 2022	Prognos 2023	Målvärde 2024
Andel resursdygn i egen regi, utvalda insatser.	-HVB, ungdom 15-21år	50%	Ökar något	Ökar
	-Stödboende 16-21 år	61%	Minskar	Ökar
	-Stadigvarande familjehemsvård, barn och ungdom	69%	Ökar marginellt	Ökar
	-Stödboende vuxna missbruk	68%	Minskar något	Ökar

Strategiskt mål 2: Örebro kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder en trygg och säker arbetsmiljö * GEH-mål

Under 2022 ökade nämndens kompetensförsörjningsutmaningar kraftigt. Under 2023 har verksamheterna strävat efter att trots det nyttja tilldelad personalbudget, och bemanna upp till sin grundbemanning. Arbetet har gett resultat och förväntas ge effekter för såväl flöde i handläggning, tillgång till resurser för interna insatser – som på arbetsmiljön.

Utmaningar med kompetensförsörjning skapar ibland också svårigheter att uppfylla de förväntningar som finns på att agera för att förhindra och åtgärda synliga samhällsutmaningar. Samtidigt tar rekryteringsarbete mycket tid från chefernas arbete med bland annat kvalitetssäkring och verksamhetsutveckling.

Under 2023 ökade också konsekvenserna av medborgares upplevelser av kränkningar och felaktig hantering från verksamheten. Detta resulterar återkommande i hat och hot på bland annat sociala medier, vilket får en stor negativ påverkan på många medarbetare och chefers arbetsmiljö. Strategiskt och operativt arbete pågår för att öka systematik och där med trygghet i uppdraget.

Nämndmål: Socialnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Indikator för uppföljning av målet		Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Målvärde 2024
Nämndens totala HME-värde	Totalt	78	78	78	Samma eller högre än 2023.
	Kvinnor	78	78		
	Män	80	78		

Målet nås för 2024 genom att

- ✓ målvärdet för indikatorn uppnås.
- ✓ en kompetensförsörjningsplan är upprättad.
- ✓ en systematik finns för förebyggande inventering och bedömning av risker kopplat till hat, hot och våld.

Utvecklingen mot målet följs även genom exempelvis resultat från arbetsmängdsmätning, personalomsättning (externa avgångar som visar på kommunens attraktivitet) och medarbetares frånvaro.

Uppdrag 2024

- Skapa fler praktikplatser i kommunens verksamheter. (Alla nämnder med fler än 50 medarbetare)
- Varje nämnd skall upprätta en kompetensförsörjningsplan för sitt ansvarsområde. Uppföljning av planens verkställande ska ske i nämndens ordinarie uppföljningsarbete.

4.2 Strategiska områden

Lärande, utbildning och arbetsmarknad

I detta avsnitt redovisas nämndens egna mål som är relaterade till de strategiska målen. Socialnämnden berörs av inom området Lärande, utbildning och arbetsmarknad. Avsnittet avslutas med en beskrivning av riktade uppdrag från Kommunfullmäktige.

Mål utifrån Kommunfullmäktiges strategiska mål

Strategiskt mål 5: Det ska råda nolltolerans mot mobbing och kränkande behandling

Inga barn, ungdomar och vuxna som för kort eller lång tid får skydd, stöd, vård eller behandling inom nämndens ansvarsområde ska där utsättas för mobbing eller kränkande behandling. Nämnden ska bedriva ett aktivt arbete för att motverka detta, upptäcka när det trots allt sker, åtgärda situationen och följa upp åtgärderna.

För att understödja detta utarbetar verksamheterna strategier och rutiner för bemötande av medborgare, när extra tydlighet behövs i syfte att undvika tolkningsutrymme och missförstånd som kan leda till upplevelse av kränkande behandling.

Nämndmål: Socialnämnden har ett systematiskt arbetssätt för att uppmärksamma och åtgärda avvikelser.

Målet nås för 2024 genom att

- ✓ utfall för följande mått redovisas, utifrån övergripande enkät och process rörande medarbetare:
 - Antal personer som upplever sig ha utsatts för kränkande särbehandling av kollega eller chef under de senaste 12 månaderna.
 - Antal personer som informerat chef om upplevelse av kränkande särbehandling.
 - Antal genomförda utredningar av kränkande särbehandling.
- ✓ alla HVB- och boendeverksamheter för barn och unga med kollektiva inslag ska ha ett etablerat arbetssätt för hantering vid upplevelse av kränkning.

Strategiskt mål 7: Antal och andel personer som är beroende av långvarigt försörjningsstöd ska minska * GEH-mål

Många familjer och enskilda som har en svårare social situation och mer omfattande insatser från Socialnämnden, är under längre perioder även beroende av försörjningsstöd. En förutsägbar ekonomisk situation är ofta en nödvändig bas för att förändra sin vardagssituation och sitt mående, för att i kommande steg etablera en sysselsättning och närma sig arbetsmarknaden. Socialnämndens verksamheter erfar återkommande att den process som är normen kring ansökning, handläggning och bedömning av försörjningsstöd är utmanande för personer i akut eller långvarig social problematik.

Socialnämndens verksamheter och Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen (GAF) har idag strukturer för strategiskt samarbete, och överenskommelser för ansvar i handläggning. Detta behöver utvecklas för att säkerställa ett enkelt och välkänt arbetssätt för att Socialnämnden bättre ska kunna stödja enskilda i sina kontakter med GAF.

Nämndmål: Socialnämnden ger vid behov enskilda stöd att etablera kontakt med Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden.

Målet nås för 2024 genom att

- ✓ verksamheten utvecklar de gemensamma processer och samverkansforum som identifierats tillsammans med Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens verksamhet Försörjning, i syfte att säkerställa förutsättningarna för samordning i individärenden.

Måluppfyllelsen är beroende av samarbete med Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden.

Uppdrag inom området Lärande, utbildning och arbetsmarknad

- Samverka kring arbetsmarknadsinsatser kopplat till GVI (Group Violence Intervention) och andra brottsförebyggande insatser. (SON och KS deltar, GAN samordnar)

Ett tryggt Örebro genom livet

I detta avsnitt redovisas nämndens egna mål som är relaterade till de strategiska målen Socialnämnden berörs av inom området Ett tryggt Örebro genom hela livet. Avsnittet avslutas med en beskrivning av riktade uppdrag från Kommunfullmäktige.

Mål utifrån Kommunfullmäktiges strategiska mål

Strategiskt mål 9: Välfärden i Örebro kommun ska hålla hög kvalitet * GEH-mål

Socialnämndens verksamheter ska hålla hög kvalitet. Det innebär bland annat rättssäkra processer och beslut, välfungerande intern o extern samverkan med medborgaren i centrum och utförande av insatser med utgångspunkt i evidensbaserad praktik.

För att understödja socialtjänstens systematik i kvalitetsarbetet har Socialstyrelsen utformat föreskrifter och allmänna råd på området. För att säkerställa att föreskriften kan följas har kommunen upphandlat ett systemstöd.

Nämnden har under några år haft en utmaning i att upprätthålla systematik i det systematiska kvalitetsarbetet. Under 2023 har ett omtag gjorts för att säkerställa efterlevnad av föreskriften och att exempelvis rutiner och stöddokument i IT-stödet upplevs som tillgängliga och stödjande för medarbetarna. Arbetet fortsätter under 2024, nu också gemensamt i Socialförvaltningen.

Nämndmål: Socialnämnden har ett systematiskt kvalitetsarbete.

Målet nås för 2024 genom att

- ✓ nämndens verksamheter deltar i Socialförvaltningens utvecklingsarbete av gemensam systematik för att skapa och upprätthålla en god kvalitet
- ✓ ett samlat system för områdets avvikelshantering har införts.

Måluppfyllelsen är beroende av att det förvaltningsgemensamma utvecklingsarbetet kommer i gång under 2024.

Strategiskt mål 10: Det ska vara tryggt att bo, leva och verka i Örebro kommun

För Socialnämnden finns många ingångspunkter till det strategiska målet. Inte minst när kommunen under 2023 fått ett tydligare lagstadgat ansvar angående brottsförebyggande arbete, och en stor del av nämndens målgrupper på olika sätt och i olika grad riskerar bli utsatta för brott eller själva vara brottsaktiva.

I detta är deltagande i ÖreBRÅs arbete prioriterat. Likaså delaktighet i den gemensamma analys av brottsituationen och nödvändigt brottsförebyggande arbetet som den nya lagstiftningen ålägger kommunen att regelbundet genomföra.

En annan aspekt av det strategiska målet är att medborgare ska känna sig trygga med att söka hjälp hos Socialnämndens verksamheter. Nämnden behöver öka sin pedagogiska förmåga att visa på nämndens möjligheter till stöd. Syftet är att motverka en bild av socialtjänstens uppdrag som skapar rädsla och som i skrivande stund påverkas av den desinformationskampanj, samt nationella och lokala opinionsbildning som pågår.

Vad gäller stöd till kvinnor och deras barn, som utsatts för våld i nära relation utökande nämnden under 2023 sin verksamhet genom övertagande av kommunens avtal med Kvinnohuset i Örebro. Där bedrivs skyddat boende samt samtalsmottagning utan biståndsprövning till kvinnor som utsatts för någon form av våld eller sexuella övergrepp, samt deras anhöriga.

Nämndmål: Socialnämnden säkerställer att personer som söker hjälp för att de utsätts för eller riskerar utsättas för hot och våld, får skydd och stöd i skälig tid.

Indikatorer för uppföljning av målet	Utfall mätperiod 2022	Utfall mätperiod 2023	Målvärde 2024
Tiden mellan ansökan om stöd och verkställighet hos den interna utföraren, Centrum mot våld i nära relation.	158	58	Utveckla mätningen
<p>Kommentar: Utfallet baseras på mätperioder och avser ärenden där insats inlemts under mätperioden. Under 2023 infördes ett mer strukturerat arbetssätt för att löpande prioritera ärenden utifrån behov. Mätmetod av väntetiden för ärenden som inte prioriterats till kontakt inom mätperioden kvarstår att utveckla, innan en samlad bild finns bör inte något målvärde sättas. Samtalsstöd till våldsutsatta och deras anhöriga finns också tillgängligt via det avtal Socialnämnden har med Kvinnohuset i Örebro, och deras samtalsmottagning. Där kan visst stöd ges under väntetiden till kontakt med CMV.</p>			

Målet nås för 2024 genom att

- ✓ en samlad bild av tiden mellan ansökan och stöd, enligt indikator, finns.
- ✓ personer som kartlagts inom GVI och vill bryta med en kriminell livsstil ges ett lätt tillgängligt stöd/serviceinsats.

Nämndmål: Socialnämnden säkerställer att personer som söker och beviljas hjälp för missbruksproblem får stöd eller behandling i skälig tid.

Indikatorer för uppföljning av målet	Utfall mätperiod 2022	Utfall mätperiod 2023	Målvärde 2024
Tiden mellan ansökan om stöd och verkställighet hos den interna utföraren, behandling Öppenvård vuxna.	55	50	Kortare än 2023
<p>Kommentar: Utfallet baseras på mätperioder om två månader och avser ärenden där insats inlemts under mätperioden.</p>			

Målet nås för 2024 genom att

- ✓ målvärdet för indikatorn uppnås.

Strategiskt mål 11: Örebro kommun ska inte ha några utsatta områden, riskområden eller särskilt utsatta områden

Under 2023 var nämndens fokus inom det strategiska målet på att bedriva ett ändamålsenligt lokalt baserat socialt arbete i Vivalla. Under året etablerades en nyformad verksamhet med namnet *Råd och stöd Vivalla*. Under 2024 fortsätter arbetet med att bygga upp en samverkansinriktad verksamhet, med målet att ge familjer attraktiva erbjudanden om att tillhandahålla lättillgängligt stöd.

Nämndens reguljära arbete fortsätter i övriga utsatta områden, med ett riktat förebyggande arbete bland annat inom ramen för Partnerskap Örebro, samt genom insatser till enskilda.

Med utgångspunkt i utvecklingsarbetet i Vivalla ser nämnden det som önskvärt att på sikt undersöka förutsättningarna för ett lokalt baserat socialt arbete i fler bostadsområden.

Nämndmål: Socialnämnden har verksamhet som i samarbete med andra bedriver socialt arbete i Vivalla.**Målet nås för 2024 genom att**

- ✓ antalet familjer som verksamheten möter för råd och stöd redovisas.
- ✓ utvecklingen av verksamheten beskrivs för nämnden.

Uppdrag inom området Ett tryggt Örebro genom hela livet

- Minska genomsnittskostnaderna för placeringarna inom socialnämnden och funktionsstödsnämnden.
- Tydliggör ansvarsfördelningen mellan samhällets aktörer i arbetet mot en nollvision mot hemlöshet. (SON deltar, KS samordnar)
- Ta fram en ny plan i arbetet mot våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck. (SON deltar, KS samordnar)
- Metoudveckla narkotikateamet. (SON deltar, KS samordnar)
- Initiera arbetet för ett trygghetscenter i VOX-området. (SON och ÖBO deltar, KS samordnar)

Ett hållbart och växande Örebro

I detta avsnitt redovisas nämndens aktiviteter som är relaterade till de strategiska målen Socialnämnden berörs av inom området Ett hållbart växande Örebro.

Mål utifrån Kommunfullmäktiges strategiska mål**Strategiskt mål 16: Inom Örebro kommunkoncern ska energieffektiviseringen öka * GEH-mål**

Som ett bidrag till det strategiska målet ska nämndens verksamhet under 2024 göra följande:

- ✓ Varje enhet ska senast under mars månad välja ut minst en aktivitet utifrån 2023 års arbete med Miljöchecklistan, att genomföra under året.

Näringsliv, tillväxt, civilsamhälle och kultur

I detta avsnitt redovisas en beskrivning av riktade uppdrag från Kommunfullmäktige inom området Näringsliv, tillväxt, civilsamhälle och kultur.

Uppdrag inom området Ett hållbart växande Örebro

- Samarbeta med civilsamhället i syfte att få fler barn och unga engagerade i Örebros föreningsliv. (SON, FUN, ÖBO, Örebrokompaniet deltar, KFN samordnar)

4.3 Övriga mål och uppdrag

Nämndmål: Socialnämnden digitaliserar de processer där det är lämpligt, bland annat som en förberedelse för ett mer aktivitetsbaserat arbetssätt.

Syftet med uppdraget kopplat till nämndmålet är att så långt som möjligt hantera all information endast digitalt. Det möjliggör mer effektiva, tillgängliga och säkra arbetssätt än idag, samt att det motverkar dubbelhantering av information som idag ofta lagras både digitalt och i pappersformat.

Genom att samla all information digitalt kan invånare också lättare få del av den. Verksamheterna kan dessutom minska tiden medarbetarna lägger på administration och öka möjligheten att använda informationen för bland annat automatiserade processer, beslutsstöd, uppföljning, utvärdering, kvalitetssäkring, egenkontroll och statistik. Utifrån varje enhets informationshanteringsplan görs handlingsplaner för en digitaliserad hantering av information där pappershantering inte är nödvändig.

Indikatorer för uppföljning av målet	Utfall 2022	Prognos 2023	Målvärde 2024
Inköpt volym utskriftspapper	Ca 400 000 papper	Lägre än 2022	Lägre än 2023

Målet nås för 2024 genom att

- ✓ målvärdet för indikatorn uppnås

Nämndmål: Socialnämnden genomför barnkonsekvensanalyser inför strategiska och verksamhetsförändrande beslut som direkt eller indirekt berör barn.

Enligt Barnkonventionen (artikel 3.1) ”ska vid alla åtgärder som rör barn i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa”. Detta gäller åtgärder som rör såväl enskilda barn, som grupper av barn. Inom Socialnämndens verksamheter ingår prövningar av barns bästa som en naturlig del i det vardagliga beslutsfattandet. Vad gäller beslut av mer strategisk karaktär saknas ofta en bredare bedömning av barns bästa, en så kallad barnkonsekvensanalys.

Målet nås för 2024 genom att

- ✓ områdesledningen begär barnkonsekvensanalys i relevanta uppdragsdirektiv för verksamhetsutveckling, och begärda analyser presenteras i respektive uppdragsrapport.

5 Planering för nämndens resurser

Nämnden är ansvarig för den verksamhet som bedrivs och att de resurser som Kommunfullmäktige tilldelat i budgeten används på så sätt att målen för verksamheten uppnås. Vid konflikt mellan ekonomi och verksamhet, är det ekonomin som utgör gränsen för verksamhetens omfattning. Nämnder har, utöver vad som anges i anvisningar från Kommunstyrelsen, alltid ett ansvar att på eget initiativ informera Kommunstyrelsen om förändrade förutsättningar eller händelser som kan vara av betydelse för den kommunövergripande uppföljningen och styrningen av verksamheten. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs god planering av varje nämnds resurser. I detta kapitel redogörs för resursen ekonomi. Övriga resurser (kompetensförsörjning, lokalförsörjning och digitalisering) beskrivs i kapitel 4.

5.1 Ekonomi

I kapitel 4, under ”Utgångspunkter för Örebro kommuns verksamhet” sammanfattas planeringen för hur nämnden ska bidra till effektivitet genom en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser. I det här avsnittet redogör nämnden för det kommande verksamhetsårets ekonomiska förutsättningar.

5.1.1 Socialnämndens samlade ekonomi

Behovet av stöd från Socialnämnden är beroende av viljan hos enskilda att ansöka om stöd, samt andra aktörers benägenhet att göra orosanmälningar samt tillgänglighet och omfattning av det stöd dessa aktörer själva ger, vilket påverkar inflödet av ärenden och därmed kostnaderna. Nämnden möter kontinuerligt nya målgrupper, som ofta befinner sig i gränslandet mellan olika myndigheters ansvar. Socialnämnden har det kommunala yttersta ansvaret att säkerställa en skälig levnadsnivå, även när andra huvudmän har uppdraget att tillgodose individens behov.

Nämndens ekonomi är i mycket stor utsträckning beroende av kostnader för köp av extern vård och behandling. Utöver volym- och prisökningar påverkar även typ av insats och utbudet av insatser nämndens kostnader. Det finns till exempel en stor efterfrågan på familjehem i kommunal regi, utbudet är däremot litet och konsulentstödda familjehem behöver därmed anlitas till betydligt högre kostnad.

I prognosen efter september beräknas nämndens underskott för 2023 landa på cirka 82 mnkr. Verksamhetens bedömning är nämnden kommer att ha ett underskott även 2024. Tilldelad ram räcker inte för att genomföra uppdraget i enlighet med lagstiftning och nämndens reglemente, dvs ge individer stöd av god kvalitet utifrån sina behov och rättigheter.

Rambudget från ÖSB innehåller år 2023 som grund för 2024 års fördelning med tillkommande tillägg och avdrag som löneökningar och volymkompensationer.

Budgetramen för 2024 omfattar 663,5 mnkr och har tilldelats enligt nedan:

Socialnämnden, belopp i tkr	
Ram 2023 april	654 442
Div justeringar, tilläggsanslag och ombudgeteringar	123
Lönekomp överhäng LÖV 2023 3mån	2 585
Justeringar inför 2024:	
Återföring av tillfällig satsning 2023 - GVI*	-400
Effektiviseringskrav	-3 400
Del av kommundirektörens riktade effektiviseringsuppdrag	-75
Kompensation inför 2024:	
Volymkompensation	6 000
Höjd internränta fr. 1,5% till 2,25%	72
Höjt PO (sociala avgifter) fr. 44,53% till 45,75%	2 472
Satsning 2024:	
Anslag narkotikateam	1 640
Ram 2024	663 459

*Förväntan är att budgetramen kommer att revideras av KS i december gällande bland annat ramförstärkning på 0,8 mnkr, GVI.

5.1.2 Politiska prioriteringar

Den politiska prioriteringen för 2024 innebär ett brett och intensifierat arbete med redan beslutade och ytterligare identifierade effektiviseringsåtgärder, samt med ökad systematik i detta. Inriktningen för arbetet är att

- nyttja budgeterat utrymme för personalkostnader nyttjas, då det väntas bidra till en högre effektivitet i handläggningen och snabbare genomströmning i insatser.
- öka andelen placerings- och boendeinsatser i egen regi, till en lägre dygnskostnad med minst lika hög kvalitet för den enskilde.

Där till har politisk prioritering och ramfinansiering skapat förutsättningar för sociala insatser inom ramen för GVI, samt att tillsammans med Säkerhetsavdelningen etablera Narkotikateam.

5.1.2.1 Ekonomi i balans

Alla Örebro kommuns nämnder och bolag har i uppdrag att ha en ekonomi i balans. För Socialnämndens verksamheter innebär det att skattepengarna ska användas på bästa sätt i en effektiv verksamhet som möter medborgarnas behov av stöd, lagstiftningens krav på kommunens socialtjänst samt bedriver kvalitativa verksamheter i enlighet med politiska ambitioner och beslut.

En effektiv Individ- och familjeomsorg ”gör rätt saker” och ”gör saker rätt”. Det innebär att utföra nämndens uppdrag enligt reglementet och de inriktningar nämnden ger verksamheterna. Arbetet sker genom rättssäkra processer och beslut, välfungerande intern o extern samverkan med medborgaren i centrum och hög kvalitet i utförandet av insatser.

Arbetet med att effektivisera verksamheterna ytterligare sker genom justering av arbetssätt för att skapa utrymme att möta de nya behov som uppstår när samhället utvecklas, men också genom att våga ta bort arbetssätt som inte längre ger tillräckligt värde för medborgarna. I sökandet efter arbetssätt som kan justeras är digitaliseringens möjligheter en avgörande pusselbit.

Grunden för arbetet med en ekonomi i balans och effektivisering av verksamheten är att ha kunskap om de ekonomiska resultaten och framför allt vilka hårda och mjuka faktorer som påverkar utfallet. Verksamheten har under 2023 ökat förmågan, systematiken och takten i att följa upp genomförda satsningar.

Effektiviseringskravet på 3,4 mnkr har budgeterats ut på externa vård och behandlingskostnader, då åtgärdernas ekonomiska effekter i slutändan förväntas ge lägre kostnader här.

Under 2023 har en rad pågående effektiviseringsåtgärder identifierats, som nu löpande följs upp och rapporteras till nämnden. Dessa finns i bilaga 3. Åtgärderna förväntas ge positiva effekter för såväl kvalitet som ekonomi, även om det i vissa delar är utmanande att mäta i ekonomiska termer.

5.1.2.2 Planeringsreserv

Socialnämnden har ingen planeringsreserv då samtliga medel behövs för ordinarie drift.

5.1.3 Budgetramar per verksamhet

Nedan presenteras budgetram per verksamhet. Samtliga egna verksamheter har lagt personalbudget utifrån grundbemanning. Nämndens resterande budgetram fördelas till verksamheten köp av extern vård och behandling. Detta är ett strategiskt sätt för att synliggöra nämndens budgetförutsättningar och ett led i att säkerställa rätt åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Nämndens tilldelade budgetram täcker dock inte det resursbehov nämnden för närvarande har för att fullgöra kommunens uppgifter i form av individ- och familjeomsorg enligt lag och nämndens uppgifter enligt reglemente. Senast Socialnämnden hade en budget i balans var 2017.

Förändringen i verksamheternas budget 2024 jämfört med 2023 är i huvudsak följande:

- Utökning av bemanning och lokalkostnader för utökning av nyktra stödboendeplatser för vuxna, enligt nämndbeslut. Minst motsvarande kostnadsminskning förväntas för likvärdiga externa insatser.
- Från den 2 oktober gäller att alla medarbetare ska ha 11 timmars sammanhängande dygnsvila, den nya regleringen innebär att bemanningen behöver förstärkas på HVB-hem och socialjour, totalt ca 9 årsarbetare. Inget beslut om kompensation till nämnden har fattats.
- Familjehemsverksamheten fortsätter förstärka bemanningen för att öka förutsättningarna för en effektiv utredningsprocess av och ett kvalitativt stöd till familjehem, vilket väntas minska behovet av externa familjehem och därmed kostnad för detta.
- Ramförstärkning för Socialnämndens del i arbetet med Narkotikateam.
- Larm och bevakningskostnader har ökat, i huvudsak beroende på ett nytt avtal.
- Vissa kostnadsposter, exempelvis livsmedel, har en ökning som kan härledas till inflation och generell kostnadsökning.

Verksamhet (mnkr)	Budget 2023	Budget 2024	Kommentar
Nämnd och Gemensamt	-28	-28	
Förebyggande o familjecentraler	-29	-31	Anslag narkotikateam
Myndighet	-115	-124	Utökad bemanning i syfte att minska kostnaderna för externa vård o behandling
Eget utförande	-191	-191	Utökning Växthuset Sturegatan, HVB 11 timmars dygnsvila utökat bemanning
Ensamkommande barn o unga	0	0	Kostnader täcks av intäkter från Migrationsverket
Köp av extern vård och behandling	-292	-292	Effektiviseringskrav
Summa rambudget	-655	-663	

5.1.4 Investeringar och lokalförsörjning i investeringsprogrammet

Socialnämndens medel för inventarieinvesteringar uppgår till totalt 1,5 mnkr. Investeringsbudgeten används för nödvändiga utbyten av befintliga inventarier.

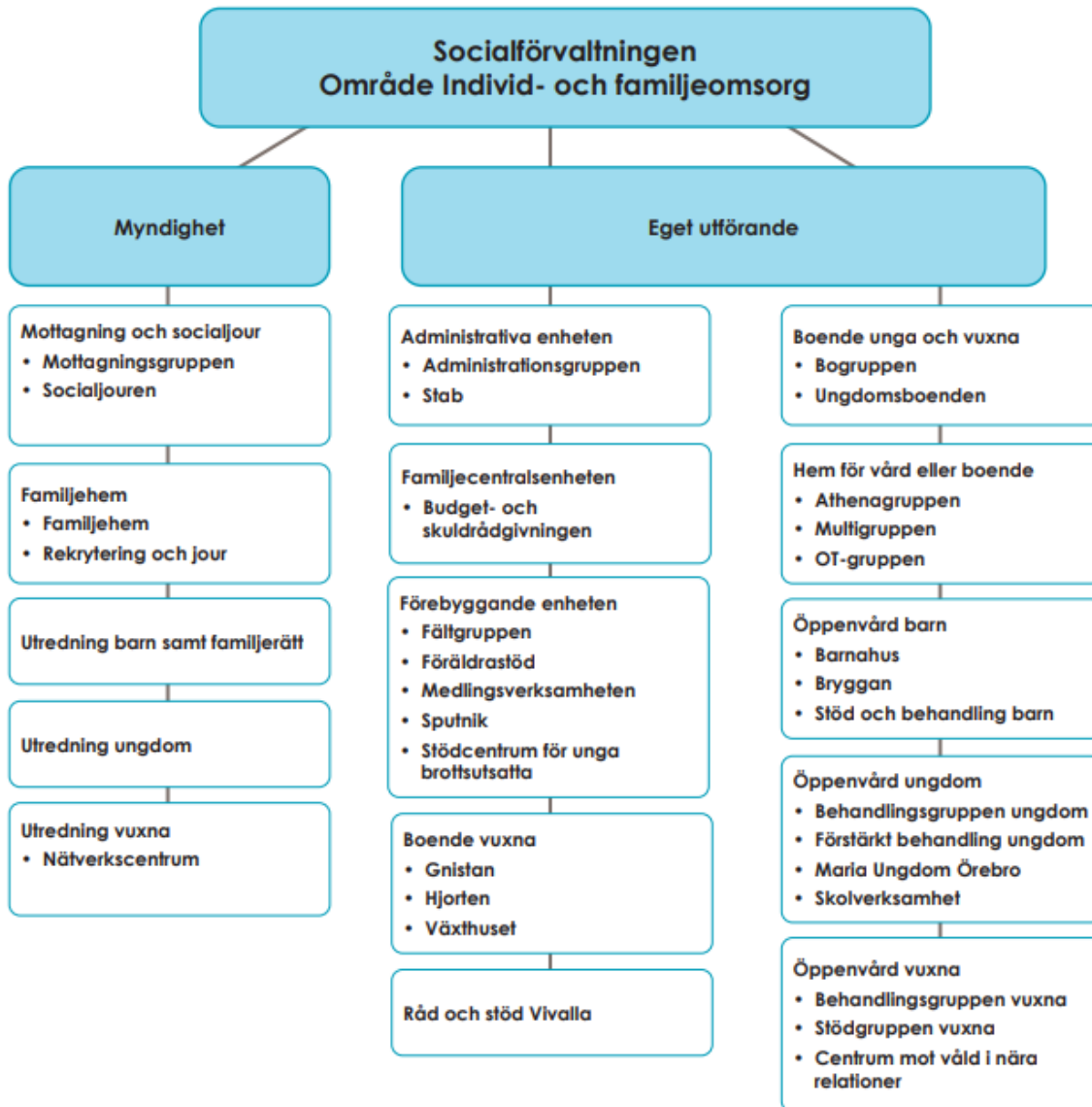
Därutöver har Kommunstyrelsen, i Lokalförsörjningsplanen, prioriterat omstrukturering av tidigare lokaler för Socialkontor Vivalla till lokal för den nya verksamheten Råd och stöd Vivalla. Förändrad kostnad kommer kompenseras av KS.

Bilagor

Bilaga 1 Översikt över verksamhetens utveckling

Fem år i sammandrag	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Bedömning 2023	Bedömning 2024
Befolkning, antal invånare totalt	155 483	156 381	156 888	157 855	159 050	160 138
- kvinnor	78 304	78 785	79 114	79 557	80 129	80 636
- män	77 179	77 596	77 873	78 299	78 921	79 502
Medarbetare						
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	460	424	416	438	Öka	Öka
- andel kvinnor	82%	82%	83%	83%		
- andel män	18%	18%	17%	17%		
Antal visstidsanställda, årsarbetare	26	39	31	26,5	Öka	Öka
- andel kvinnor	85%	84%	86%	-		
- andel män	15%	16%	14%	-		
Antal timavlönade, årsarbetare	16,0	16,5	14,6	17	Nivå	Nivå
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, %	97,1%	97,6%	98,1	98,2	Nivå	Nivå
- kvinnor	97,3	97,8	98,1	98,3		
- män	96,5	96,6	98,1	98,1		
Verksamhet						
Antal aktualiserade ärenden på socialkontor	11 353	13 009	12 790	12 381	Öka	Öka
- andel flickor/kvinnor	45%	45%	47%	46%		
- andel pojkar/män	55%	55%	53%	54%		
Antal unika personer som utretts på socialkontor	3 681	3 704	3 503	3 723	Nivå	Nivå
Institutionsvård antal unika placeringar (personer)	381	328	352	346	Öka	Öka
- andel flickor/kvinnor	40%	40%	40%	42%		
- andel pojkar/män	60%	60%	60%	58%		
Antal externa dygn i familjehemsvård barn (exkl. Ensamk.)	-	6 378	11 651	18 491	Öka	Öka
Antal externa dygn i familjehemsvård unga (exkl. Ensamk.)	-	11 339	12 409	15 215	Öka	Öka
Familjehemsvård antal unika placeringar (personer)	401	356	335	362	Öka	Öka
Värddygn, institutionsvård, HVB	55 154	46 936	49 263	48 128	Öka	Öka
Värddygn, familjehemsvård, externt/internt, LVU/SoL	98 487	85 270	82 999	89 895	Öka	Öka
Genomsnittlig kostnad per värddygn (ovägt medelvärde) (exkl ensamk.)	2 486 kr	2 686 kr	2 690 kr	2 648 kr	Öka	Öka
Invånare 0–20 år utredda enl SoL, LVU el LVM, av 1 000 inv 0–20 år (exkl EKB)	69	68	65	70	Nivå	Nivå
- andel flickor/kvinnor	65	64	65	68		
- andel pojkar/män	72	71	66	71		
Invånare 0–20 år i biståndsbeslutad öppenvård, av 1 000 inv 0–20 år (exkl EKB)	23	21	22	20	Nivå	Nivå
- andel flickor/kvinnor	21	20	21	20		
- andel pojkar/män	24	23	23	20		
Invånare 0–20 år placerade på institution eller i familjehem, av 1 000 inv 0–20 år (inkl EKB)	3	4	4	4	Nivå	Nivå
- andel flickor/kvinnor	3	4	4	5		
- andel pojkar/män	3	5	4	4		

Bilaga 2 Nämndens organisation

Bilaga 3 Beslutade åtgärder

Tabell: Beslutade åtgärder, senast uppdaterad: 2023-11-10						
Beslutad åtgärd 1	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Förstärkt bemanning i syfte att minska kostnadsdrivande externa köp av vård och behandling.	2022-01-20 2023-02-16	Soc 1525/2020 Soc 118/2023				Den förväntade effekten är högre effektivitet i handläggningen och högre andel insatser i egen regi.
Kommentar	<p>Tidigare år har nämnden haft en balanspost på 7,0 mnkr gällande outnyttjade personalkostnader som förväntades balanseras av överskott inom övriga egna verksamheter. Denna balanspost är borttagen och i stället fördelad till verksamheterna för att kunna säkra grundbemanningen, effektivisera processerna och skapa förutsättningar för ett utökat internt utförande.</p> <p>Inför 2023 har flera verksamheter bedömt att det finns eget utrymme att förstärka grundbemanningen. Åtgärden följs förutom via ekonomisk uppföljning bla genom modellen med arbetsmängdsmätning. Efter oktober 2023 syns en bättre matchning mellan personalbudget och utfall jämfört med tidigare år. 99 % av periodens budget har hittills utnyttjats. Förändringar i arbetssättet med personalbudgeten som uppföljningsinstrument kommer att göras i inledningen av 2024.</p>					
Beslutad åtgärd 2	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Ökade förutsättningarna att rekrytera och behålla uppdragstagare i form av familjehem och jourhem. Flera deluppdrag.	2021-06-17	Soc 1057/2023 mfl				Ökade förutsättningar för insatser i egna familjehem och därigenom lägre kostnader för externa köp/konsulentstödda familjehem.
Kommentar	<p>Uppdraget innehåller flera delar. Stödet till familjehem utvecklas och förbättras genom tjänstedesign.</p> <p>A) Processen för placering och uppföljning av vården i jour- och familjehem utvecklas tillsammans med utredningsverksamheten. Nytt arbetssätt för övergång till stadigvarande vård har implementerats. En första utvärdering planeras runt årsskiftet. Utveckling av processen för jourplacering inleds under november.</p> <p>B) En modell med mentorsfamiljer provas, som en del i stödutbudet till kommunens familjehem i egen regi. I dagsläget finns 5 mentorsfamiljer och 13 länkfamiljer som får stöd av dessa. Modellen justeras kontinuerligt. Testperioden är slut i november. Redan nu syns goda effekter och planering pågår därför för uppskalning.</p> <p>C) Behov av att utveckla av ett samlat och professionaliserat umgängesstöd (även Familjerättens umgängesstöd berörs). Behoven är utredda och information överlämnad till områdesledningen.</p> <p>D) Utveckling av processen för vårdnadsöverflytt. Arbetet har påbörjats under hösten.</p>					

Beslutad åtgärd 3	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Optimal placeringstid av ungdomar i extern vård genom kompletterande öppenvård – "hemtagningspaket".	2020-02-18	Soc 967 /2019				Förväntad effekt är kortare placeringstid och snabbare återgång till hemmaplanslösningar, vilket innebär lägre kostnader per dygn. Målet är att en ungdoms sammantagna insatstid vid behov av placering, ska vara billigare än innan det nya arbetssättet.
Kommentar:	<p>År 2020 startade nämnden ett arbete med att korta tiden på institution för unga till förmån för öppenvård på hemmaplan, "hemtagningspaket". Beslut fattades 2021 om att utöka den interna öppenvården för att möjliggöra effekter och en uppföljning har gjorts under sommaren 2023.</p> <p>Den innehåller bland annat hypoteser om alternativa scenarion utan insatsen. Därifrån har en beräkning av ekonomiska effekter i och med kortare placeringstid. För de ungdomar där insatsen bedömts haft betydande påverkan på den förändrade situationen (sju ärenden), bedöms hypotetiskt placeringsinsatserna sammantaget förkortats med ca 45 månader. Detta beräknas ha minskat nämndens placeringskostnader med ca 4,1 mnkr. Samma ärenden beräknas ha inneburit en kostnad i form av placeringskurator på ca 138 tkr, vilket ger en minskad kostnad för dessa sju ungdomar på ca 3,9 mnkr, dvs ca 550 tkr per individ. (se även särskild beskrivning i Delårsrapport med prognos 2 2023)</p>					
Beslutad åtgärd 4	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Identifiera insatser från Socialnämnden som kan utföras i kommunal respektive extern regi.	2020-10-15	Soc 1063/2020				Målsättningen med åtgärden är att skapa långsiktiga och hållbara planeringsförutsättningar för nämndens eget utförande, vilket även innebär fler insatser i hemmaplanslösningar.
Kommentar:	<p>Riktlinje för biståndsbeslut angående vuxna fastställdes av nämnden under hösten 2021 och en beställning/överenskommelse för motsvarande eget utförande fastställdes av förvaltningschef/biträdande i maj 2022. I maj 2023 antog nämnden ett ställningstagande angående fördelning av insatser mellan intern och extern regi, inom vuxenområdet.</p> <p>I maj 2023 fastställdes också beställning/överenskommelse för eget utförande rörande barn och unga. Beslutade åtgärder 5-8 har tillkommit som resultat av uppdraget. Åtgärd 5 har beslutats.</p>					
Beslutad åtgärd 5	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt

Utökning av nyktra boendeplatser för vuxna	2023-05-24 2023-10-26	Soc 619/2023				Den förväntade årliga ekonomiska effekter vid samma behov av insatsen är 1 350 tkr. Där till kommer kvalitativa effekter för den enskilde, samt potential för högre genomströmning.
Kommentar:	Socialnämnden beslutade 2023-10-26 att utöka antalet nyktra stödboendeplatser med 12 helårsplatser i blockförhyrd fastighet på Sturegatan 56. Grundbemanningen i Boendeenheten Vuxna inom Område Individ- och familjeomsorg, Eget utförande, utökas med två helårstjänster som behandlingsassistent och två helårstjänster som kurator eller behandlare. Utökningen finansieras genom minskade kostnader för externa köp.					
Beslutad åtgärd 6	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Kartlägga förutsättningarna för intern HVB-verksamhet för yngre barn och ungdomar	2023-05-24	Soc 671/2023				Förutsättningarna för utökad intern HVB-verksamhet undersöks.
Kommentar:	I uppdraget ska det göras en beskrivning av gruppen 10-14 åringar i HVB, samt utförare som används. Utifrån bedömning av relevans görs sedan eventuellt en beskrivning av förutsättningar som krävs för att möta delar av gruppens behov i egen regi.					
Beslutad åtgärd 7	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Utvecklad boendeverksamhet med stöd för ungdomar och unga vuxna	2023-05-24	Soc 672/2023				Förslag på önskvärt läge gällande processer, insatsutbud och verksamhetsinnehåll, samt vilka förändrade förutsättningar som krävs för detta.
Kommentar:	Uppdraget syftar till att ge ett relevant stöd för ett självständigt boende, till unga och unga vuxna (ca 16-25 år) i Socialnämndens egen regi, och där med förbättra medborgarnas förutsättning att etablera ett fungerande och självständigt vuxenliv.					

Beslutad åtgärd 8	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Lägenhetsboende, VINR begränsat skyddsbehov	2023-05-24	Soc 647/2023				Lägre kostnader för skyddat boende, mindre ingripande insats, mer tillgängligt vardagsliv.

Kommentar:	Utredning vuxna och Bogrupper tillhandahåller två utrustade lägenheter med tillsyn och visst stöd, till våldsutsatta vuxna, och deras barn. Boendeformen används när skyddsbehovet är begränsat. Boendetiderna är relativt korta. Efter ett drygt års pilotverksamhet beslutade områdesledningen att göra verksamheten permanent. Inför detta gjordes en uppföljning. Samtliga deltagare vid uppföljningen anser att verksamheten är mycket välfungerande och uppfyller sitt syfte. Sedan starten i januari 2022 till och med oktober 2023 har 11 vuxna och 12 barn bott sammantaget 621 dygn i lägenheterna, till en kostnad av ca 650 kr/dygn (ca 400 tkr). Detta ska jämföras med alternativkostnaden 2 300 kr/dygn i skyddat boende, som för motsvarande dygn ger en kostnad på 1 430 tkr. Boendelösningen har gett nämnden en beräknad minskad kostnad på ca 1 000 tkr.					
Beslutad åtgärd 9	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Mer digital handläggning o dokumentation	2023-02-02	Soc 41/2023				Ökade förutsättningar att effektivisera och automatisera arbetsprocesser. På sikt kraftigt minskade kostnader för bla papper, skrivare och arkivering.
Kommentar:	Utifrån varje enhets informationshanteringsplan görs handlingsplaner för en digitaliserad hantering av information där pappershantering inte är nödvändig. Det innebär att pappersvolymen även bedöms fortsätta minska minst under 2024.					
Beslutad åtgärd 10	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Samtliga interna HVB kan ta emot ungdomar från 13 år	2023-02-28					Möjliggöra HVB-vård för fler barn i Örebro, där fungerande delar i vardagen kan fortsätta och viktiga relationer upprätthållas lättare. Öka förutsättningarna för tidigare kvalificerad och samordnad behandling. Minskat behov av köpt vård.
Kommentar:	Förändringen har fått genomslag. Från något enstaka tillfälle med placering av 13-14 åringar, till ett flertal placeringar under senaste månaderna.					
Beslutad åtgärd 11	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Särskilt kvalificerade kontaktpersoner	2023-03-10	Ks 249/2023				Bättre och långsiktigt stöd till ungdomar som riskerar etablera en kriminell livsstil. Minskat behov

		Soc 1267/2023				av placering alternativt kortare placeringstid, och där med lägre kostnad.
Kommentar:	Satsningen är finansierad med statsbidrag under 2023. Uppföljning pågår. Utifrån hypoteser om alternativkostnader för aktuella ärenden, utan att insatsen Särskilt kvalificerade kontaktperson beviljats, görs en preliminär beräkning på lägre placeringskostnader motsvarande totalt 15 mkr för 10 ärenden. Borträknat personalkostnader blir effekten ca 1,3 mkr lägre kostnad per ungdom med insatsen.					
Beslutad åtgärd 12	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Förändrad resurs som företrädare i domstol						Lärande i organisationen, begränsa advokatkostnader.
Kommentar:	Justeringar av uppdrag och resursåtgång för intern lösning genomförs i verksamheten. Den interna lösningen beräknas kosta ca 424 kr/h och extern företrädare via juristföretag kostar ca 2100 kr/h.					
Beslutad åtgärd 13	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Förändrad placeringssamordning, införande av digital tjänst						Effektivare process vid placering hos extern utförare. Ökad systematik i kontroll av externa utförare.
Kommentar:	Förvaltningsledningen har beslutat att införa en befintlig digital tjänst. Upphandlingsprocess ska inledas. Införande väntas under 2024.					
Beslutad åtgärd 14	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Ta fram ett ställningstagande om systematiserat nätverksarbete	2023-08-30	Soc 772/2023				Frigörande av enskildas egna resurser som kan ersätta eller komplettera insats.
Kommentar:						
Beslutad åtgärd 15	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt

Ta fram ett ställningstagande om prioritering vid val av insats och utförare	2023-08-30	Soc 772/2023				Tydligare styrning och bättre förutsättningar för verksamhetsuppföljning. Stöd till socialsekreterare.
Kommentar:	Koppling till åtgärd 14. För att understödja ställningstagandet ska också checklistor inför val av insats och utförare tas fram.					
Beslutad åtgärd 16	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Förändrad målgrupp ungdomsboende, båda är könsmixade	2023-03-21	Soc 437/2023				Högre beläggning, förbättrad matchning
Kommentar:	När individer bedöms ha behov av plats i ett könsseparat stödboende genomförs insatsen av extern utförare. Båda stödboendena har sedan i sommaren 2023 såväl killar som tjejer i verksamheten.					
Beslutad åtgärd 17	Besluts-datum	Diarie-nummer	Prognos effekt under året, mnkr	Beräknad total effekt, mnkr	Hitills uppnådd effekt, mnkr	Beskriv förväntad effekt
Förändrad hantering och organisering av individärenden i nämnd och utskott.		Soc 1361/2023				Högre rättssäkerhet, förenklad administration, kortare nämndssammanträden, lägre arvodeskostnader.
Kommentar:	Åtgärden är genomförd under året. Beskrivning och hypoteser om effekter har sammanställts. Ekonomisk effekt följs upp år 2024. Budget 2024 anpassat till ny förväntat nivå.					

Bilaga 4 Reglemente för Socialnämnden

Socialnämnden består av 17 ledamöter och 11 ersättare.

Ansvarsområde

Nämnden har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver. Detta innebär ingen inskränkning i det ansvar som vilar på andra nämnder och huvudmän.

Nämnden ansvarar för myndighetsutövning inom sitt verksamhetsområde.

Nämnden fullgör dels kommunens uppgifter inom socialtjänsten med undantag för de uppgifter som ålagts Vård- och omsorgsnämnden, Funktionsstödsnämnden samt Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden, dels de uppgifter i övrigt som enligt lag handhas av socialnämnd.

Nämnden svarar särskilt för uppsökande verksamhet, förbyggande arbete och allmänt inriktade insatser inom sitt verksamhetsområde.

Nämnden ansvarar för

- råd och anvisningar till skuldsatta personer enligt skuldsaneringslagen
- kommunens yttrande till Försvarsmakten enligt hemvärnsförordningen vid antagande av hemvärnsman
- kommunens ansvar och uppgifter för ensamkommande barn och unga som enligt lag åvilar socialtjänsten
- att säkerställa resurser in i familjecentraler.

Ansvar för kvalitet och uppföljning

Nämnden ansvarar för att det inom sitt verksamhetsområde finns ges ett utbud av insatser samt för uppföljning av att insatserna motsvarar individernas behov.

Nämnden ansvarar för kvaliteten i upphandlade avtal av kommunalt finansierade välfärdstjänster samt för att genomföra avtals- och kvalitetsuppföljningar.

Uppdrag och verksamhet

Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Nämnden ska följa det Kommunfullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut – har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt verka för att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

Nämnden svarar för att verksamheten är av god kvalitet och att uppgifter utförs av personal med lämplig utbildning och erfarenhet.

Nämnden ansvarar för att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Nämnden ansvarar inom sitt verksamhetsområde för att arbeta för en långsiktig hållbar utveckling i Örebro kommun utifrån av Kommunfullmäktige fastställda styrdokument.

Nämnden ansvarar vidare för

- styrdokument och verksamhetsstyrning inom de ramar Kommunfullmäktige och Kommunstyrelsen anger
- lokalförsörjningsplanering inom sitt verksamhetsområde och rapporterar till Kommunstyrelsen
- medverkan i samhällsplaneringen enligt Socialtjänstlagen kap 3:1-2§§. Medverkan ska bygga på nämndens sociala erfarenhet i syfte att bidra och samverka i utformningen av bostäder. Nämnden ska i sin verksamhet främja den enskildes rätt till bostad
- att kontakt och dialog med medborgare och medborgargrupper skapas och upprätthålls samt att utveckla medborgarinflytande

- att följa samhällsutvecklingen och ta de initiativ och vidta de åtgärder som krävs.

Nämnden ska reformera det kommunala regelbeståndet inom nämndens verksamhetsområde.

Organisation inom verksamhetsområdet

Nämnden ansvarar för att dess organisation är tydlig och ändamålsenlig med hänsyn till av Kommunfullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten.

Personalansvar

Nämnden är anställningsmyndighet för personal vid dess förvaltning med undantag för förvaltningschef som anställs av Kommunstyrelsen. Nämnden har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde med undantag av de frågor som anges i Kommunstyrelsens reglemente.

Behandling av personuppgifter

Nämnden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i dess verksamhet med undantag för det ansvar som åvilar Kommunstyrelsen enligt reglemente, för behandling av personuppgifter som är gemensam för hela kommunen.

Nämnden ska utse dataskyddsombud.

Informationsäggande, hantering och arkivering

Nämnden är ägare av den information som uppstår och hanteras i dess verksamhet.

Nämnden ansvarar för att dess arkiv, samt av nämnden övertagna arkiv, vårdas enligt arkivlagen, och på det sätt som framgår av kommunens arkivreglemente.

Nämnden är ansvarig för informationssäkerheten inom sitt verksamhetsområde. Arbetet med informationssäkerhet ska bedrivas systematiskt enligt gällande författningar.

Uppföljning och rapportering till Kommunfullmäktige

Nämnden ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet.

Nämnden ska två gånger per år redovisa till Kommunfullmäktige hur de har fullgjort de uppdrag som Kommunfullmäktige har lämnat till dem

- i reglemente
- genom finansbemyndigande.

Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur uppdrag som delegerats till den fullgjorts.

Redovisning ska ske enligt riktlinjer som fastställs av Kommunfullmäktige. Redovisningen lämnas till Kommunstyrelsen som samordnar de olika nämndernas redovisningar.

Information och samråd

Kommunstyrelsen, övriga nämnder och kommunalråd ska i möjligaste mån från nämnden erhålla den information och det underlag de behöver i sin verksamhet. Rätten till information och underlag omfattar inte uppgift för vilken sekretess råder.

Nämnden ska samråda när deras verksamhet och ärenden berör Kommunstyrelsens eller annan nämnds verksamhet.

Nämnden ska ansvara för att samordna insatser för samverkan med lokala, regionala och nationella aktörer. Samråd bör även ske med föreningar och organisationer när dessa är särskilt berörda.

Nämnden beslutar om formerna för samrådet.

Delegering från Kommunfullmäktige

Nämnden får i mål och ärenden där nämnden för kommunens talan, med för kommunen bindande verkan, träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal.

Processbehörighet

Nämnden har inom sitt verksamhetsområde rätt att själv eller genom ombud föra kommunens talan i mål och ärenden, om inte någon annan ska föra kommunens talan på grund av lag eller annan författning eller beslut av Kommunfullmäktige.

Självförvaltningsorgan

Nämnden får uppdra åt ett självförvaltningsorgan, såsom exempelvis intraprenader, att helt eller delvis sköta driften av en viss anläggning eller en viss institution. Nämnden får uppdra åt självförvaltningsorganet att besluta på nämnden vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden.

Nämnden ska i en arbetsordning fastställa självförvaltningsorganets uppgifter, sammansättning, arbetsformer och mandattid.